

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

3. Quis fuerit ille Darius, sub quo Templum instauratum est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

deprehenditur error Iosephi qui annum integrum Mago attribuit, qui videtur Freculphus, Minus à communi calculo recedit Theobaldus Smerdi Mago dat 9. menses, & Bellarminus, qui semestre spatium dicit.

6. Si plures anni, quam 7. & 5. menses Cambysi placent annuumerum erit, eum annis aliquot Cyro adhuc superstiti, in spem autem imperij adscitum fuisse, iudice Petauio illo cap. 16. vbi etiam prudenter errore librarij factum ut libro 3. Theophili ad Autolyum, pro Cyri, 38. ponerentur, adiecto ad summam octennio. quod Cambysi & Magi imputari.

QVÆSTIO III.

Quis fuerit ille Darius, sub quo templum est restauratum.

1. opinio.
Arg. 1.

1. Hunc Darium Nothum fuisse asseuerat Scaliger assentiente Primò ex lib. 1. Esdræ cap. 4. v. 8. 11. 23. vbi de Artaxerxe agitur, lo autem vltimo & duobus sequentibus capitibus narratur quæ sub Dario ad templi restorationem gesta sunt. Denique cap. 7. v. 17. xuntur, quæ alio Artaxerxe imperante contigerunt. Ergo Darius templi fabricam promouit, inter duos Artaxerxes medius fuit: quod tribus Perfarum conuenit, quàm Dario Notho, qui Artaxerxes Lunum secutus est, Artaxerxes Mnemonem antecessit. Ante Darium Nothum Hytaspis Cambyses fuit, aut si mauius Smerdes Magus: post hunc Darius imperauit. Secundò probat ex Nehemiæ 12. v. 22. *Leuita in diebus Ioiada, & Iobanan, & Ieddo scripti principes familiarum & Sacerdotes in regno suo.* Hic Darius sine dubio fuit Codomanus, quem vicit Alexander, siue Iaduas, siue Iaddus cuius hic fit mentio, is est, qui Alexandro in Ierosolyma ingredienti obuiam in habitu Pontificio venit. Ex quibus Scaliger Nehemiam huius libri auctorem, vsque ad Alexandri Magni vixisse, sub Artaxerxe vero Mnemone Esdræ ea præstitisse, quæ in libro narratur: Darium denique illum, qui Templi instaurandi potestatem vt cap. 5. & 6. scribitur, fuisse Darium Nothum. Tertio probat, dupli- catione Iosephi, qui libro xi. Antiq. tradit 1. Sanaballerem filiam suam Nothi nuptui Manasse fratri Iaduas Pontificis: quo alludere videtur Esdræ cap. 12. v. 28. *De filiis autem Ioiada filij Eliasib Sacerdotis Magni gener erat Iaduas Horonites (siue Horonitæ) quem fugauit à me.* Erat autem Iaduas filius Ioiadæ nepos. Eodem cap. 3. tradit 2. Iosephus Sanaballerem, à Dario Perfarum rege defecisse, & assumptis octo millibus de sua pecunia

Arg. 2.

Arg. 3.

mandri castra se contulisse, vt Manassis sui generi, fratri Iaddi Summi Sacerdotum negotium promoueret. Hic autem Sanaballeres, vt putat Scaliger obstitit Nehemias urbem instauranti, ac proinde Nehemias ad Alexandri M. tempora peruulisse videtur.

2. Hanc vero Scaligeri opinationem bene refellit Pererius lib. xi. in Danieli 9. & Petauius lib. 12. de doctrina temporum, c. 25. Constat enim ex Scriptura Zorobabelem eorum ducem fuisse, qui à Cyro libertate donati in Iudæam reuersi sunt. Inde Cyrus annos aliquot superstes fuit, tum Cambyfes & Smerdes octennio tenuerunt imperium, Darius Hystaspis 6. Xerxes vt minimum 20. Artabanus 7. menses, Artaxerxes Longimanus 40. Xerxes II. & Sogdianus 3. menses. His adde annos 2. Darij Nothi, & colliges à reditu Zorobabeli à Babylonia sub Cyro, vsque ad annum 2. Darij Nothi, quo noua fabrica repetitionem notat Scaliger annos vt minimum 107. quibus si adijciantur anni, quibus soluta captiuitate Cyrus in viuis fuit, exurgent plusquam 110. anni, quibus Zorobabel principatum obtinisset. Pari modo Iosue filius Iosedec summo sacerdotio fungebatur, quando Cyrus in Palæstinam Iudæos postliminè remisit, quando secunda domus restaurabatur. Ita que si hoc anno 2. Darij Nothi factum est; tunc Iosue senex erat; 50. aut 160. annorum, vt contra Scaligerum agit Petauius.

Contrariopinionem

3. Antiquissimi quique & grauissimi auctores, sub Dario Hystaspis filio reedificationem templi instauratorem docent, Clemens Alexandrinus, Eusebius, S. Augustinus, S. Hieronymus, S. Isidorus, Theodoretus, Beda, Freculphus, Iulianus Tolet, Nicephorus Const. Ado Schafnaburgensis, Chronicon Alex. Maranus Scorus, Vincentius Belou. Ribera, Pererius, Sanctius, Cornelius, Galtius, Toruellus, Saliarius, Petauius &c. vt latius deduxi 2. Paralip. qu. 2. eorum auctoritatem merito Scaliger & Caluissius reuereri debebant.

Conclusio

4. Prima eorum ratio ex Dario inter duos Xerxes medio desumpta gratis fingitur. Liber enim Esdræ, non omnium regum Persidis meminit, eo quo imperatorum ordine: Xerxem vtrumque, Artabanum, Ochum, Arsem, vnum item Darium Hystaspidem aut Nothum, ex omnium sententia prætermisit. Ex eo patet quod ante, postque Darium Iudæorum patronum Artaxerxes memoratur, non licet colligere, utroque illo Artaxerxe auctores stipatum fuisse: hunc enim Darium præcessit Cambyfes & Smerdes Magus, eundem Darium secutus est Xerxes, Xerxes Artabanus, hunc Artaxerxes Longimanus, Longimanum Xerxes II. istum Sogdianus. Inter Sogdianum & Artaxerxem Mnemonem, imperauit Darius Nothus: quo fit, vt non minus Darius Hystaspides, quam Darius Nothus, inter duos Artaxerxes medius fuerit.

Ad r.

223

5. Ver-

leppi

rologia
stamenti

IV

412.

5. Versiculus ille 22. Nehemiæ 12. qui secundo loco obijciebatur, ab Esdra, sacro textui insertus est: sic inde colligere non possumus Esdræ vij ultimi tempora vitam prorogasse. Moyses enim Deuteronomium scripsit, sed appendicula de morte ipsius ultimo capiti ab alio adscripta miles particulæ non ab auctore principali positæ, ad calcem libri Nehemiæ, Tobix adiectæ reperiuntur, vt monet Petauius.

413.

6. Si ex Iosephi auctoritate, quæ tertio loco opponebatur, litteris mere placet, causa cecidit Scaliger: restatur namque Iosephus lib. 11. cap. 3. & 4. Cyro successisse Cambylem, templiq; fabricam inhiuisse. Sed inde Magis, qui in orno Cambyse regnum occupauerant, septem annorum familia Darii Hystaspis filium communibus suffragiis regem declarauerunt. Ipsi- dum ipsum Darii, ait à Zorobabele admonitum voti, quo se obligauerat, statem regiam adipisceretur, Urbis ac Templi rursus condendi iussu fecisse. Rursus cap. 1. fatetur Xerxem eius successorem & filium templi ædificationem à Cyro indultam nouo edicto confirmari. Idem tradit sub Xerxe Ioacimum Iosue filium Pontificem Maximum regnum. Iosue bium est, quin isto Iosue Pontifice Templum rursus ædificatum. Igitur sententia Iosephi, est, sub Dario Hystaspis Aggæo, & Zorobabele, resumptam & absolutam esse Templi ædificationem. Quæ de alijs quibusdam horum temporum notationibus non omnia ex Iosepho fides adhibenda sit, vt dum perperam integrum annum Magis, Cambysem tribuit, dum Esdræ anno 7. Xerxis in Iudæam venisse tradit, aut falsum, aut saltem valde obscurum esse, quod ait Iosephus Nehemiæ anno 25. Xerxis Ierololymam venisse, anno 28. extremam manum vrbis ædificandæ imposuisse, vt infra patebit.

Iosephus explicatur.

7. Ab anno ultimo Xerxis. I. vsque ad Alexandrum M. anni plurimi curreunt: Iosephus igitur sibi non constabit, si eundem Sanaballetem Nehemiæ Urbis mœnia ædificanti negotium facebat 2. Esdræ 2. Pontificem Manassés fratris Iaddi Pontificis, & Alexandri castra secutus circa Iosephus in hac controuerfia vel fidē nō meretur, vel ita audet non vnus fuerit Sanaballetes, sed duo, quorum alter Nehemiæ tempore sub Alexandro vixerit. Prioris Sanaballetis filiam Longimano nupsit, qui Xerxi autem filius Ioiadæ, de quo agitur 1. Esdræ 12. non autem Ioiadæ. Postea verò Alexandri tempore Manassés frater Iaddi Pontificis cum Sanaballetē contraxerit affinitatem.

Sulpitius declaratur.

8. Sulpitius lib. 2. sacrae historix, illum sub quo sacrae ædis fabricata est, vocat Darii Ochum, sed reuera Darii Nothum intellexit, si dixisset Urbis ac templi opus, vsque in 2. Darii regis annum fuisse.

17.
H. Phi

18.
Siroi
vel: Te

19.
A
10

hec subnectit : sed vt vsque ad eum temporum ordo conuexus sit ; Artaxerxes vnum & quadraginta regnauit , Xerxes duobus mensibus , Sogdianus septem mensibus fuit . Darius hinc sub quo Templum est restitutum , regnum adeptus est , cui Ochus tunc nomen erat . Non est autem dubium , quin Darius Nothus Sogdianum exceperit . Quem scribit alij Nothum , eum Sulpitius Ochum appellat , eisdemq; 19. annos imperij tenuit ; sed Artaxerxi Ocho 23.

I. ESDRÆ IV. v.24:

Tunc intermissum est opus domus Domini in Ierusalem , & non fiebat vsq; ad annum sequentem regni Darij regis Persarum . Hunc fuisse Hytaspis filium ex q. præcedente constat , cui 36. annos regni communis auctorum sententia adiudicat , Hurodoti , Sulpitij , Bedæ , Freculphi , Adonis , Nicophori Const. , Mariani Scodri , Schafnaburgensis , Bellarmini , Pererij , Gordoni , Tornielli , Saliani , Petauij . Ne roborat , quod Iulianus Tolet. 24. duntaxat assignare videatur ; hos enim ab anno 2. quo Templum instauratum est , computat . Quod nonnulli etiam alij adhibent , dum ab excidio Ierosolymorum , vsque ad annum 2. Darij Hytaspis annos 70. colligunt , inde vsque ad eius obitum 34. Apud Clementem Alexandrinum pro 36. ponuntur 46. apud Tertullianum contra Iudeos 19. apud Orosium 10. sed ibi sine dubio numeri sunt deprauati ; vnde cunq; tandem isti errores correperint ,

Darius Hytaspis

2. Sunt qui anno ante Christi æram 522. Darij primordia notant , vt Salianus malo cum Petauio & alijs in annum 521. referre , prout in Synopsi anno abam . Cæpit enim hic Darius regnare anno 4. Olymp. 64. vt ex S. Hieronymo in ca. 9. Danielis monet Pererius lib. xi. in Dan. q. 3. annus vero 2. eiusdem Darij , incurrit in primum Olymp. 65. vt habet Eusebius in Chronico . Sic Luce defectio , quam anno 20. Darij , Nabonassari 246. die 28 Epiphi accidisse narrat Ptolemæus , incidit in annum ante Christi epocham 502. Nouemb. 19. & altera similis eclipsis , quæ fuit anno 1. Darij , Nabonassari 257. die 3. Tybi , apprehenditur anno ante Christum 491. die 25. Aprilis . Vnde apparet eos errare , qui hunc lunarem defectum notant anno ante æram Christi 492. quo ante est Olympias 72. Nam isto anno desinente , iniit Nabonassareus 257. fer. 1. die 4. Decembris , vt ostendit tabella principalis , quam tradidi de Annis Domini & Nabonassari , cap. 9. & tabella 1. cap. 12. Mensis autem Tybi , est ordine primus , in anno æquabili Aegyptiaco , quali in suis obseruationibus vitur Ptolemæus . Simili errore labuntur , qui priorem eclipsin iam memoratam anno ante Christi epocham 503. inseribunt : ea enim accidit sub fine anni 246. Nabon. qui cæpit feria 4. die 27. Decembris illius anni ante Chr. 503. vt ex citata tabella manifestum est . Christmannum circa hæc eclipses errasse , docet Petauius lib. 10. c. 18.

Quando regnare coepit

Darius

Chronologia
stamenti

IV

3. Tem

Error Chronographicus.

3. Temporum rationes intricat Orofius lib. 2. cap. 8. ita scribitur... instauraret bellum (Darius) & vltis victores moliretur, in ipso apparuit... piade 74. hoc est post V.C. 275. quo tempore Roma Popilia virgo, ob crimen... fessa est. Quæ Chronologia seipsam destruit, vt bene aduertit Salianus m. 356. n. 1. Nam iste annus Urbis 275. totam illam Olympiadem... vt in Tabulis expansis cernere licet. Damnata est illa femina, M. Fabii Valerio Coss. quorum magistratum anno Urbis 271 & 2. Olympiadem existimo. Mortuus est autem Darius Hystaspides anno ante Christum 485. quo annus V.C. 269. & 4. Olymp. 73. oriebantur.

QVÆSTIO IV.

De Xerxe, Longimano, & sequentibus Perarum regibus vsq; ad Alexandrum Magnum.

Initium regni Xerxi.

1. Mortuo Dario Hystaspis. Xerxes adijt imperium anno ante Christum 485. prout notabam in Synopsi. & postea scripsi Perarum enim desinit annus 36. Darij, & oritur 263. Nabonassar. quod primus est imperij Xerxis.

Quot annos regnauerit.

2. De numero annorum, quos imperauit Xerxes, non idem sentientes, præsertim ob 7. menses, quibus Artabanum occiso Xerxes habuisse scribit Eusebius, quem sequuntur Beda, Freculphus, Ado, Constantinus, Marianus Scotus &c. Soli Xerxi annos 20. & Artabano 7. putant Eusebius, Ado, Beda, Freculphus, Marianus. Vtq; simul 27. Salianus & Salianus attribuunt: at Perarum 20. tantum. Ptolemæus autem, vno & viginti annos Xerxi & Artabano enumerat assensum Suetonio, Sulpitio, Orofio, Schafnaburgensi, Bellarmino, Gordonio, quod non ita vt ex æquo & bono vltimus annus Xerxis, computatus 7. menses Artabani vsque ad annum ante Christum 464. excurrerit, & deinceps Longimanus anno sublato principatum adeptus sit, primusq; eius annus fuerit ante mæzo Nabonassari 284. die 17. Decembris proximè elapsi inchoant.

Conclusio.

3. Hinc deprehenduntur errores, qui in codicibus Clementis Alexandri Nicephori Const. inciderunt: apud illum enim 26. anni, spualiter deperantur. Addit Pererius lib. 13. in Daniele ex Herodoto Xerxes parente suo, regni successorem declaratum, duobus annis ante Christum ita vt omne regni Xerxis tempus 24. annos non excederit, contra quod qui vsque ad annum 28. Xerxi prorogat imperium.

Quot annos regnauerit.

3. Hinc deprehenduntur errores, qui in codicibus Clementis Alexandri Nicephori Const. inciderunt: apud illum enim 26. anni, spualiter deperantur. Addit Pererius lib. 13. in Daniele ex Herodoto Xerxes parente suo, regni successorem declaratum, duobus annis ante Christum ita vt omne regni Xerxis tempus 24. annos non excederit, contra quod qui vsque ad annum 28. Xerxi prorogat imperium.

P. H. Phi

siroi
et: Te.

A